

Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság

Postacím: H-6720 Szeged, Stefánia 4. Telefon: 62 / 599-500 * e-mail: titkarsag@atikovizig.hu honlap: www.atikovizig.hu

BÓRTARTALMÚ RÉTEGVIZEK AZ ALFÖLDÖN

Dr. Török József
torokj@atikovizig.hu

XV. KONFERENCIA A FELSZÍN ALATTI VIZEKRŐL

**20087. március 26-27.
Balatonfüred**

Az Alföldön a vízellátás döntően felszín alatti vizekből, főleg rétegvizekből történik:

- A rétegvizek minőségét a tárolók geokémiai és hidrodinamikai viszonyai határozzák meg, figyelembe véve az időtényezőt.
- A korábbi minőségi szabályozások (MSZ 448, MSZ450) szerint vízkezelést kevés esetben kellett alkalmazni.
- A korábbi vizsgálatok csak kisszámú kémiai komponensre terjedtek ki (pl. Csanádpalota B-30, 360 m-es vízműkút)

Vízvizsgálati eredmény			
A vizsgálatot a ..... Csongrád megyei KÖZJÁ. laboratóriuma ..... készítette			
Iktatószám: 6084/86	dec. 11.	Válasz kelte: ..... dec. 16.	
Kálium és nátrium,			
nátriumban kifejezve Na+	mg/l	Hidrogénionkoncentráció (pH)	
Ammónium NH ₄ ⁺ 1,28	..	Lúgosság: 17,6	mmól/l
Kalcium Ca ⁺⁺	..	Összes keménység: 36	CaO mg/l
Magnézium Mg ⁺⁺	..	Változó keménység:	..
Vas Fe ⁺⁺ 1,32	..	Állandó keménység:	..
Mangán Mn ⁺⁺ 0	..	Összes ..... alkatrész	
.....	..	(elektromos vezetőképességből	
.....	..	számítva):	mg/l
.....	..	Összes só:	mg/l
.....	..	Fajlagos vezetőképesség 1360	µS/cm
Nitrát NO ₃ ⁻ 0	mg/l	.....	
Nitrit NO ₂ ⁻ 0	..	Fizikai sajátosságok:	
Klorid Cl ⁻ 17	..	.....	
Szulfát SO ₄ ⁻ 0	..	.....	
Hidrogénkarbonát HCO ₃ ⁻	..	Bakteriológiai sajátosságok:	
.....	..	Coliformszám:	100 ml-ben
Szabad széndioxid CO ₂	..	Baktériumszám:	
Kötött	..	Gelatinán 20 °C-on:	1 ml-ben
Mészagr.	..	Baktériumszám:	
Oidott oxigén O ₂	..	Agaron: 37 °C-on:	1 ml-ben
Oxigénfogyasztás O ₂ 8,6	..	.....	
.....	..	Összes baktériumszám:	
.....	..	.....	
Vélemény:	Az aláhúzottak miatt kifogás alá esik.Vezetékes vízellátásra a víz valószínűleg csak vastalanítás után alkalmas. A beküldött mintában mért vastartalom csak tájékoztató jellegű.		
.....	ph.	Dr.Varsányiné	

A felszín alatti vizek részletesebb megismerésének eredménye

- Növekedett a káros vízminőségi komponensek száma, „romlott” az ivóvízellátásra feltárható felszín alatti vizek minősége (arzén, bór, jód, ammónium stb.).
- Szigorodtak a vízminőségi szabályozások: 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet.
- A vízkezelő eljárások érdemben nem tudták követni a vízminőségi igények kielégítését pl. bórtartalom eltávolítása.

NAT ÁLTAL 501.0860 SZÁMON AKKREDITÁLT VIZSGÁLÓLABORATÓRIUM

VIZ KUTATÓ KÉMIA VIZKUTATÓ VÍZKÉMIA KFT.
1026 BUDAPEST, SZILÁGYI E. FASOR 43/B.
TEL.: FAX: (1) 212-4157, (1) 214-8937
E-mail: vizkemia@axelero.hu

MUNKASZÁM: **26902/B-71**

Vízbázis: **CSANÁDPALOTA** Talpm. [m]: **156.00**
Szűrő [m]: **111.0-149.3**
Minta: **3 sz. kút B-71** Vízhozam [l/p]: **520**
Mintavétel dátuma: **2003.06.18.**

VÍZVIZSGÁLATI EREDMÉNY

Kation	mg/l	mg cé/l	Thán %	Anion	mg/l	mg cé/l	Thán %
+ Na ⁺	260	11.30	78.21	NO ₃ ⁻	<1.0	0.00	0.00
K ⁺	1.0	0.03	0.18	NO ₂ ⁻	<0.02	0.00	0.00
NH ₄ ⁺	0.04	0.00	0.02	Cl ⁻	14	0.39	2.58
Ca ²⁺	27.6	1.38	9.53	F ⁻	0.10	0.01	0.03
Mg ²⁺	20.8	1.71	11.83	SO ₄ ²⁻	<10	0.00	0.00
+ Fe	0.60	0.03	0.22	HCO ₃ ⁻	909	14.90	97.33
Mn ²⁺	0.05	0.00	0.01	CO ₃ ²⁻			
				PO ₄ ³⁻	0.30	0.01	0.06
				S ²⁻	<0.05	0.00	0.00
össz.	310.1	14.45	100.00	össz.	923.4	15.31	100.00

Anionok- Kationok összesen: 1233 mg/l

* HBO ₂	1.67	B mg/l	pH _{min}	7.8
Cianid	<5	µg/l	m-lúgosság	14.9 mmol/l
Fenolindex	<5	µg/l	p-lúgosság	mmol/l
ANA detergens	0.18	mg/l	Összes keménység	86 CaO mg/l
Összes foszfor	0.14	P mg/l	Karbonát keménység	86 CaO mg/l
Szerves nitrogén	<0.25	N mg/l	Nem karb. keménység	0 CaO mg/l
+ KOI _{ps}	6.5	O ₂ mg/l	Fajl.el.vez.kép. 20°C	1210 µS/cm
TOC ¹	4.2	mg/l	Hőmérséklet	°C
Trícium ¹	<0.12	Bq/l		
TPH ²	<20	µg/l	Nitrát/50+nitrit/3	0.00
Alumínium [Al]	29	µg/l	Kadmium [Cd]	<0.2 µg/l
Antimon [Sb]	<2.0	µg/l	Króm [Cr]	<2 µg/l
Arzén [As]	<2.0	µg/l	Nikkel [Ni]	<2 µg/l
Bárium [Ba]	240	µg/l	Ólom [Pb]	<2 µg/l
Cink [Zn]	58	µg/l	Réz [Cu]	<10 µg/l
Higany [Hg]	<0.05	µg/l	Szélén [Se]	<2.0 µg/l

Fizikai tulajdonságok: Sárga, átlátszó.

Értékelés / Jelmagyarázat:
A vízminta a vizsgált alkotók szempontjából a "201/2001. (X.25.) Korm. rendelet az ivóvíz minőség követelményeiről..." előírásai alapján
[nincs jelölés]: "ivóvízként megfelelt".
[*]: "ivóvízként nem felel meg".
[*+]: "kifogásolt minőségű ivóvíz".
[o]: "amennyiben nem védett rétegvíz, kifogásolt minőségű ivóvíz".

vizsgálta: *[Signature]* Budapest, 2003.08.06. Szakács Imre laboratóriumvezető

1 meg.: a vizsgálata a VTIKI Rt. laboratóriuma végezte (Akkreditálás: NAT-1-111 sz. folyamatosan)
2 meg.: a vizsgálata a SPISZTRIMASS Analytika Laboratórium (NAT által NAT-1-113 2003 sz. akkreditált) végezte.

www.vizkemia.hu

A vizekben oldott bór főbb jellemzői.

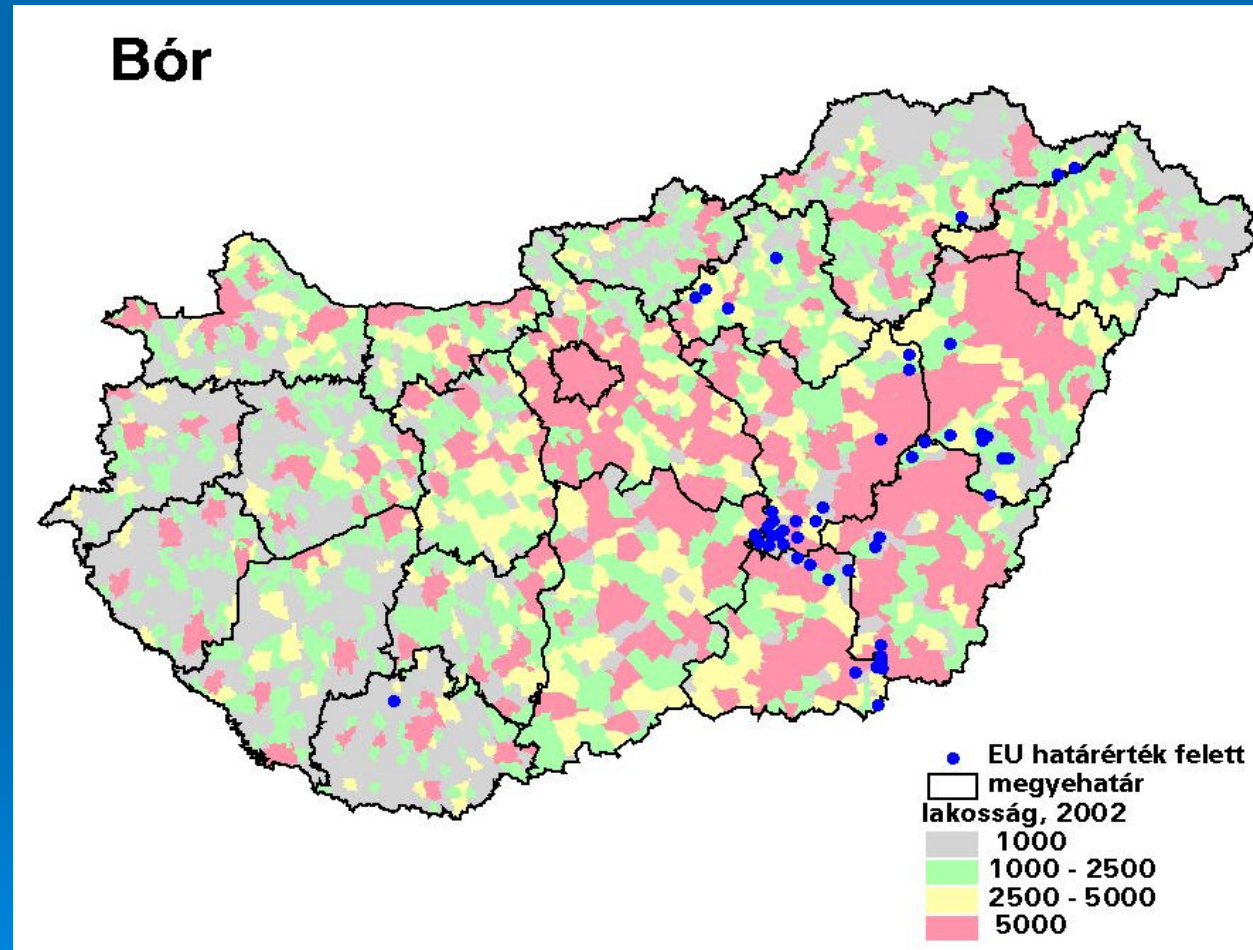
- A bór a periódusos rendszer 5-ös rendszámú kémiai eleme, vegyjele „B”.
- A természetben leggyakrabban borátok formájában fordul elő, amelyek a vízben könnyen oldódnak!
- A bór vízoldékonysága miatt metamorfózis és mállás során könnyen távozik a kőzetekből.
- A felszín alatti vizek bórtartalma egyértelműen rétegeredetű, általában az ivóvízellátásra használatos vizekben nem, vagy csak kis mennyiségben fordul elő.

Az ivóvizek bórtartalmának lehetséges káros hatásai:

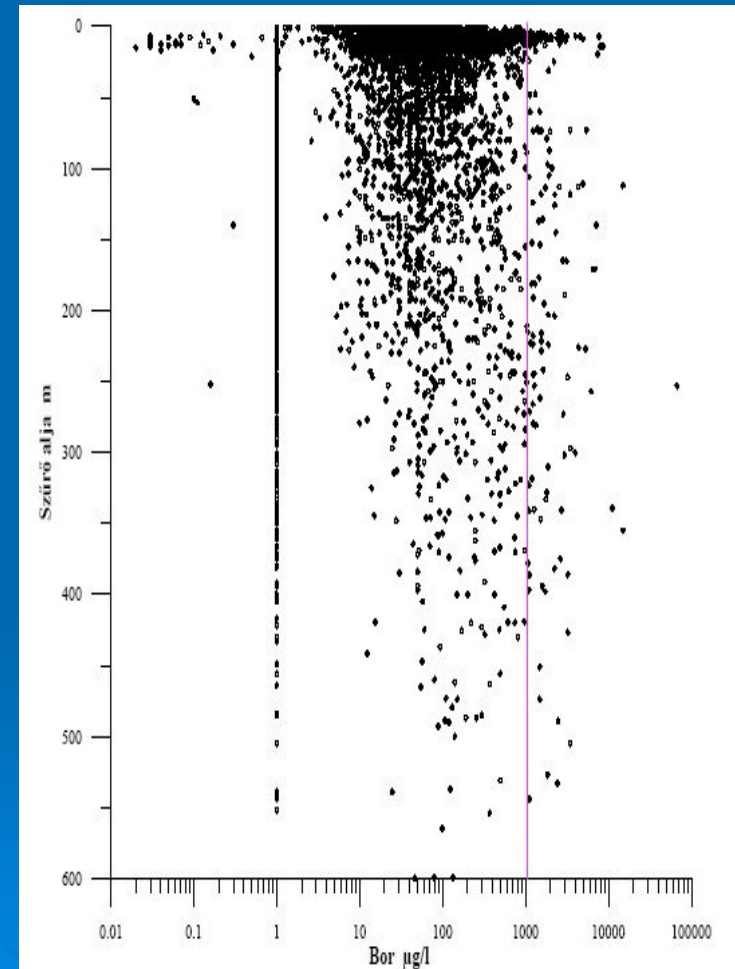
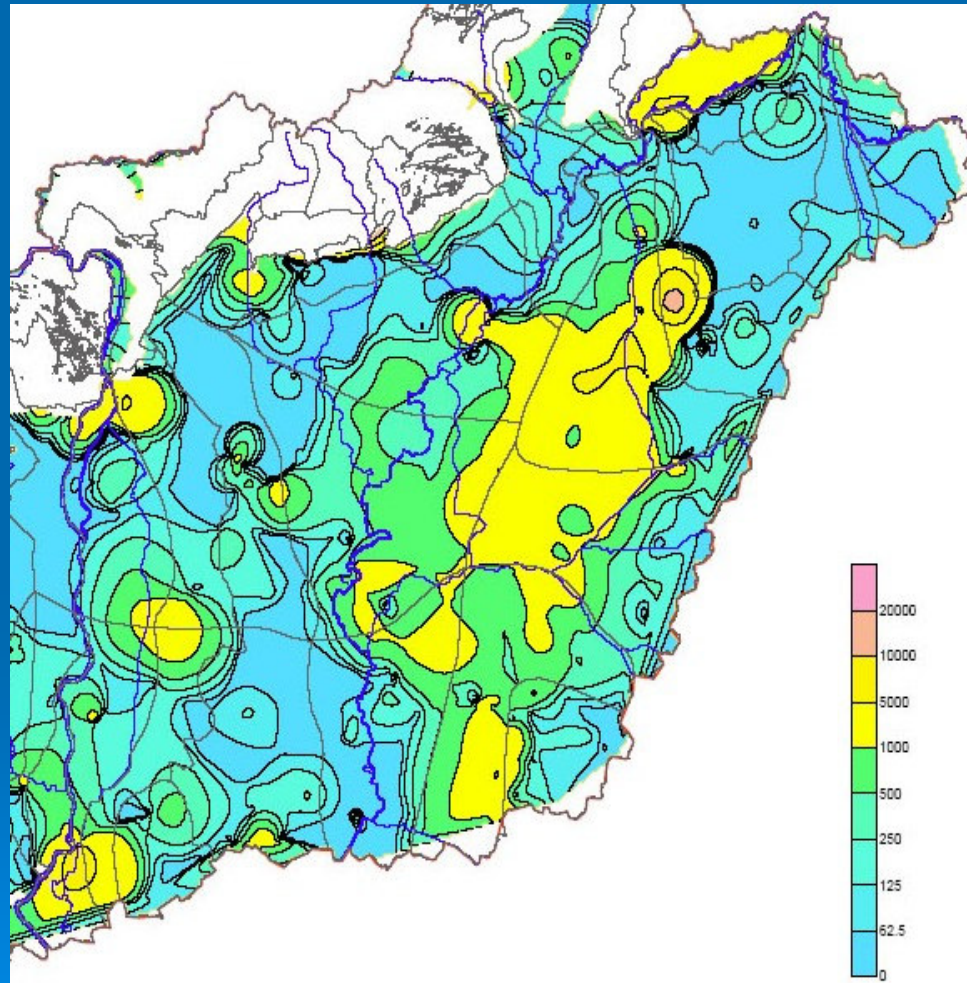
- A WHO adatai szerint a bóros vizek fogyasztása a fiatal hímnemű egyed szaporító szervein toxikus hatást eredményez!
- A WHO emberre megállapított bórtartalom határértéke 0,5 mg/l, amely az alkalmazhatóság bizonytalanságai miatt ezerszeres biztonsági tényezőt tartalmaz.
- Az EU 98/83/EK jelzetű „Ivóvíz Minőségi Irányelv” nyomán a 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet az ivóvizek bórtartalmának határértékét 1,0 mg/l-ben (átmeneti határérték 5,0 mg/l) szabta meg.

Bórtartalmú ivóvizek előfordulása

Az ÁNTSZ
nyilvántartása
szerint az
ország 53
településének
ivóvizében
fordul elő káros
mennyiségben
a bór, 113 ezer
lakost érintve!

MÁFI térképrészlet és grafikon, a bórtartalom felszín alatti vizekben való előfordulásáról, az Alföldön.

Az ivóvíz bórtartalma a jelenlegi vízkezelési eljárásokkal gazdaságosan nem távolítható el!

Lehetséges megoldások:

- Vízkeverés (hígítás),
- Amennyiben a vízkeverés nem lehetséges, akkor új, megfelelő minőségű vizet szolgáltató vízbázis bevonása.
- Ez a súlyos gazdasági következményekkel járó probléma adja meg a bórtartalmú vizek jelentőségét, ugyanis egymagában megakadályozhatja a helyi vízbázisok igénybevételét!

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

